

(1704–08), izradio Mlečanin F. Cabianca. U ostalim kotorskim crkvama brojni su barokni elementi: napušteni samostan Sv. Franje u gradu; zvonik Gospe od Zdravlja, u kompleksu obrambenog sustava; zabat crkve Sv. Josipa; crkva Gospa od Anđela i dr. Najljepši barokni spomenik građanske arhitekture je palača *Pima* s balkonom i terasom iznad trijema, a najveća građevina *Providurova palača*. Iz istoga su vremena i palače *Grgurina* (sada Pomorski muzej), *Beskuća* i *Vrakjen*, a od javnih spomenika *Duodov kip*, srušen krajem II. svj. r., te *Satni toranj* (1602). — Na prijelazu XVII/XVIII. st. radi u Kotoru i slikar T. Kokolja koji je oslikao crkvu Gospe od Škrpjela na otočiću ispred Perasta.

Kotor je stoljećima bio križište morskih putova za ist. Sredozemlje i kopnenih za Carigrad; stoga je njegov urbanistički plan u cijelosti podvrgnut strateško-fortifikacijskim zahtjevima vremena u kojima je nastajao. U takvim uvjetima grad se razvijao na skučenom terenu opasanom srednjovj. zidinama, s *Tvrđavom Sv. Ivana*, koja se veličanstveno uzdiže uz strmu liticu na visini od oko 250 m. Gradnja zidina započeta je za biz. vladavine, a prilagođena je potrebama obrane za Mlečana (1420. do sred. XVIII. st.). Zidine su na mjestima visoke oko 15 m a debele oko 10 m. Najstariji očuvani dijelovi su na juž. i sjv. strani. U XIX. st. nasut je teren ispred priobalnoga dijela fortifikacija, u sredini kojih su *Morska vrata* (1555). Sjv. vrata su iz 1540, a južna iz sred. XVI. st. (unutarnja iz doba romanike). — Posebna odlika stambenoga dijela grada jest originalna mreža malih nepravilnih trgova i uskih ulica. U XIX. i XX. st. sagrađene su mnoge novije i veće zgrade (općina, gimnazija, pravosl. crkva Sv. Nikole) koje se ne uklapaju u stari ambijent. U novije vrijeme K. se širi izvan gradskih zidina, ali bez organske povezanosti sa starim dijelom grada. — K. je kao cjelina zaštićen kao spomenik kulture, a poslije potresa 1979, u kojemu su oštećeni mnogi spomenici kulture (obnavljaju se od 1982), upisan je u listu svjetskih kulturnih dobara. U Lapidariju se čuva veći broj ulomaka kamenih spomenika (crkv. namještaj, nadgrobni spomenici, arhit. ulomci) iz antike i srednjega vijeka. — *Pomorski muzej* (osn. 1938), nakon 1945. nanovo uređen i popunjen, osim zbirke koja se odnosi na pomorstvo Kotora i Boke kotorske, čuva i brojne primjerke umjetnosti i obrta, kulturne povijesti i etnologije. — U riznici katedrale su brojni umjet. crkv. predmeti.

LIT.: P. Butorac, Boka Kotorska od najstarijih vremena do Nemanjića, Split 1927. — I. Stjepčević, Katedrala sv. Tripuna u Kotoru, VJAH, 1938. — C. Fisković, O umjetničkim spomenicima grada Kotora, Spomenik SANU, 1953, 103. — S. Radojčić, O slikarstvu u Boki Kotorskoj, ibid., — V. Korać, O monumentalnoj arhitekturi srednjovekovnog Kotora, ibid. — J. Stojanović-Maksimović, O srednjovekovnoj skulpturi Boke Kotsorske, ibid. — R. Kovijanić i I. Stjepčević, Kulturni život staroga Kotora, 1–II, Cetinje 1957. — M. Milošević, F. Cabianca u Kotoru, Prilozi – Dalmacija, 1959. — R. Kovijanić, Kotsorski zlatari prve polovine XIV veka, Etnografski zbornik (Cetinje), 1961. — J. Maksimović, Kotsorski ciborij iz XIV veka i kamena plastika susednih oblasti, Posebna izdanja SANU, 1961, 345. — P. Mijović, Acrvium – Decatera – Kotor u svetlu novih arheoloških otkrića, Starinar, 1962, 13. — P. Mijović i M. Kovačević, Gradovi i utvrđenja u Crnoj Gori, Beograd – Ulcinj, 1975, str. 38–41, 111–113. — J. Martinović, Prolegomena za problem crkve Sv. Tripuna u Kotoru, Prilozi – Dalmacija, 1990, 30.

KOTOR, selo u Vinodolu blizu Crikvenice. Na brijegu su ruševine stare crkve, a prema predaji, tu je stajao utvrđeni grad.

LIT.: Gj. Szabo, SG.

KOTOR, glavni trg sa satnim tornjem

KOTOR, oltarna pala iz XV. st. u katedrali Sv. Tripuna

KOTORANIN, Trifun → TRIFUN KOTORANIN

KOTORIBA, gradić u Međimurju. Vrlo prostranu jednobrodnu kasno-baroknu župnu crkvu Sv. Marije od sedam žalosti (1768–76) dao je podignuti Jakov Hunyadi; vitki zvonik konkavnih ploha građen je 1779–93. U barokno opremljenoj unutrašnjosti ističu se glavni oltar Sv. Marije, oltar Sv. Križa i propovjedaonica (1781) s reljefima J. Holzingera. Orgulje su

KOTOR, palača Grgurina (Pomorski muzej)

A. KOVAČ,
Jelena Kosača

djelo J. Angstera (1902). U mjestu je klasicistički stup Sv. Trojstva s kipovima zaštitnika od različitih ljudskih zala (oko 1800).

LIT.: A. Horvat, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb 1956. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok. A. Ht.

KOTROMANIĆ-ANJOU, Elizabeta, kći bos. bana Stjepana II. Kotromanića, a od 1353. žena ugarsko-hrv. i poljskoga kralja Ludovika Anžubskoga. Preminula je 1387. kao zatočenica u Novigradu kraj Zadra. Zaslužna je kao promicateljica umjetnosti, a poglavito kao darovateljica srebrne rake Sv. Šimuna u Zadru, rad Franje iz Milana.

KOVAČ, Ana, kiparica (Sarajevo, 22. IV. 1943). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1968. Bila je suradnica Majstorske radionice A. Augustinčića do 1972. Od 1973. predaje na Školi primijenjene umjetnosti u Sarajevu. Modelira figure naglašenih pokreta i izražajnih oblika; uzne-mirenim površinama sugerira patetična afektivna stanja (*Prijetnja egu*, *Ples samotnika*, *Lom pjesnika*). Izvela je ciklus minijatura u kredi i nekoliko studija ljudskih ruku, simbolično-alegorijskih značenja. U portretima otkriva karakteristične psihološke pojedinosti, ponegdje se služi stilizacijom (*Slikarka Mica Todorović*, 1982). — Samostalno izlagala u Sarajevu (1963, 1975), Dubrovniku (1973) i Foči (1978). Bavi se crtežom i ilustriranjem knjiga, scenografijom i kostimografijom.

LIT.: V. Lukić, Ana Kovač (katalog), Dubrovnik 1973. — N. Petković, Ana Kovač (katalog), Sarajevo 1975. Ž. Sa.

B. KOVAČEVIĆ, U ateljeu

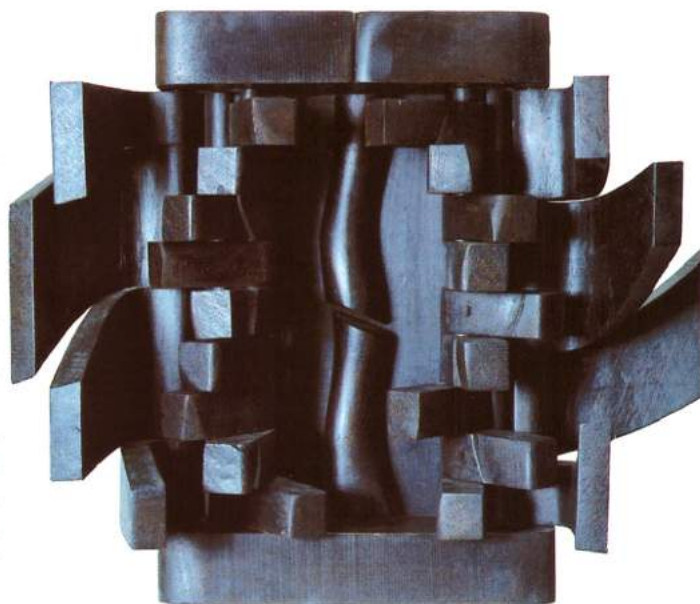

KOVAČ, Lucija, naivna slikarica (Oporovec, 4. XII. 1906 — Zagreb, 26. XII. 1989). Po zanimanju kozmetičarka; slika od 1931. Prvi važniji ciklus nastaje između 1940—50; u njemu prevladava ekspresivna tematika straha i ugroženosti (*Vizija*, 1940; *Tuga u svemiru*, 1941; *Noćna provala kroz prozor*, 1946). Na skupnim izložbama sudjeluje od 1969; samostalno izlagala u Zagrebu 1982.

LIT.: V. Gudac, Lucija Kovač (katalog), Zagreb 1982.

R.

KOVAČEVIĆ, Branko, slikar (Zadvarje kraj Omiša, 30. XI. 1911). Učio kod E. Vidovića i M. Peruzzića u Splitu 1933. Diplomirao na Akademiji u Beogradu 1938. Bio je lik. pedagog u Novoj Gradiški i Zagrebu. God. 1946—51. voditelj Umjetničke galerije u Dubrovniku, 1955—57. scenograf HNK u Osijeku (I. Torkar, »Šarena lopta«; C. Goldoni, »Sluga dvaju gospodara«; M. Držić, »Dundo Maroje«). Najranije je razdoblje njegova slikarstva u znaku splitske tradicije (E. Vidović); u prvim poslijeratnim godinama slika intimističke interijere i pejzaže delikatna kolorita (*Umjetnikova obitelj*, 1948; *Pile*, 1950). U figuralnim kompozicijama prevladava monokromija, dok se u mediteranskim i dubrovačkim motivima boja oslobađa, a crtež postaje konstruktivan i analitičan (*Kostur broda*, 1958; *Dubrovnik*, 1960; *Jedrenjaci*, 1961). Šezdesetih se godina pojavljuju simbolički motivi s većim brojem likova (*Žene iz Dalmatinske zagore*, 1962) te mrtve prirode kubistički raščlanjenih oblika. U interijerima iz posljednjega razdoblja prevladavaju sivi i modri tonovi, s ponekim svjetlijim kromatskim naglaskom (*Komoda sa starinskim satom*, 1977). U svim je razdobljima ostao vjeran braqueovskom načelu ravnoteže između intelektualnosti i emotivnosti, ritmičko-geometrijskim konturama i

D. KOVAČEVIĆ, Vrata. Zagreb, Gliptoteka HAZU

suzvučju boja. Samostalno izlagao u Splitu, Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Dubrovniku, Milanu, Beogradu, Nürnbergu, Ljubljani, Veneciji, New Yorku, Udinama, Rimu, Bergamu, Vinkovcima i Mostaru. Retrospektivna izložba priredena mu je u Dubrovniku 1985. Pisao publicističke radove o lik. i književnim temama.

LIT.: C. Fisković, Slikarska izložba Branka Kovačevića u Splitu, Obzor, 21. X 1939. — G. Gamulin, Izložba slikara Branka Kovačevića, Izraz, 1941, 3. — O. Švajcer, Zatvorena slikarska cjelina, Glas Slavonije, 15. III 1958. — V. Guidi, Branko Kovačević (katalog), Venezia 1961. — A. Karaman, Branko Kovačević (katalog), Dubrovnik 1972. — J. Depolo, Zaboravljeni prostori Branka Kovačevića (katalog), Zagreb 1978. — Isti, Branko Kovačević (monografija), Split 1986. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988, 150—160. Ž. Sa.

KOVAČEVIĆ, Dora, kiparica (Dubrovnik, 11. I. 1951). Završila Akademiju u Zagrebu (1974) i postdiplomski studij na École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs u Parizu (1977). Priključuje se tradiciji hrv. kiparstva u drvu (Kantoci, Ružić, Vulas) u kojemu, osobito u mobilnim skulpturama, uspijeva pronaći individualan izraz. Radi monokromne skulpture i reljefe u papiru (*Stablo*, 1984). Samostalno izlagala u Parizu (1977), Zagrebu (1978, 1979, 1985, 1986) i Novome Sadu (1978). Izvela znatan broj skulptura u javnim prostorima (Jamnička Kiselica, 1978; Nova Gradiška, 1981; Kostanjevica, 1982; Sisak, 1985; Zagreb, 1985, 1987; Trst, 1990).